

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ**

**ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ & ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΡΕΥΝΑΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

ΕΘΝΙΚΟ ΣΗΜΕΙΟ ΕΠΑΦΗΣ -ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΡΟΜΑ

Ο κοινωνικός αποκλεισμός και η φτώχεια αποτελούν βασικές προτεραιότητες πολιτικής όλων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι Ρομά είναι μια από τις πιο περιθωριοποιημένες κοινωνικές ομάδες στην Ευρώπη, η οποία υφίσταται διακρίσεις και πολλαπλά κοινωνικά προβλήματα που σχετίζονται με την ανεπαρκή κατοικία, υψηλή ανεργία, χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο και φτωχή υγεία με αποτέλεσμα τον κοινωνικό αποκλεισμό. Σε αυτό το πλαίσιο τα κράτη-Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης καλούνται να αναπτύξουν εθνικές στρατηγικές (εθνικό στρατηγικό σχεδιασμό) για την κοινωνική ενσωμάτωση των Ρομά.

Η Εθνική Στρατηγική για τους Ρομά εντάσσεται στο πλαίσιο του Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού 2007-2013». Σκοπός της είναι η άρση των παραγόντων του κοινωνικού αποκλεισμού και η δημιουργία των προϋποθέσεων της κοινωνικής ένταξης των Ρομά, που διαβιούν νόμιμα στη χώρα, εστιάζοντας σε 4 τομείς προτεραιότητας: κατοικία, απασχόληση, εκπαίδευση και υγεία .

Το Ε.Κ.Κ.Α. με την υπ' αριθ 1/28-8-2013 απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής για τους Ρομά (Π.Δ. 63/2005), ορίστηκε Εθνικό Σημείο Επαφής (ΕΣΕ) για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά

Το Ε.Κ.Κ.Α., έχει την ευθύνη του συντονισμού και της εποπτείας επιμέρους αρμόδιων φορέων/επιπέδων διοίκησης για την υλοποίηση και παρακολούθηση της Εθνικής Στρατηγικής, η οποία απαιτεί στενή συνεργασία με τις περιφερειακές και τοπικές αρχές της χώρας. Παράλληλα, το Ε.Κ.Κ.Α., ως ΕΣΕ, θα έχει στενή συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, τον Συνήγορο του Πολίτη, εκπροσώπους των Ρομά και Μ.Κ.Ο., που δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτό. Σε εθνικό επίπεδο, υπάρχει στενή συνεργασία με τα εμπλεκόμενα Υπουργεία και σύντομα, το Ε.Κ.Κ.Α. θα πραγματοποιήσει τεχνικές συναντήσεις με κάθε Υπουργείο, με σκοπό την πρόοδο που έχει επιτευχθεί και την περαιτέρω εξειδίκευση της τομεακής πολιτικής τους σε σχέση με τη στρατηγική για τους Ρομά. Τέλος, το Ε.Κ.Κ.Α., στο πλαίσιο του ρόλου του ως ΕΣΕ, θα πρέπει, έως τις 18 Νοεμβρίου 2013, να συντάξει και να υποβάλλει Έκθεση στην Ε.Ε., σχετική με την πρόοδο που έχει επιτευχθεί στους τομείς-προτεραιότητας: κατοικία, απασχόληση, εκπαίδευση και υγεία.

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΣΤΟΧΟΥ στην ΕΛΛΑΔΑ

Η συγκεκριμένη κοινωνική ομάδα υφίσταται πολλαπλό κοινωνικό αποκλεισμό στους τομείς της στέγασης, απασχόλησης, υγείας και εκπαίδευσης. Με βάση έρευνα μέσω ερωτηματολογίου, που πραγματοποιήθηκε το 2008 στους Δήμους, με στόχο την καταγραφή χώρων διαμονής των ΡΟΜΑ, ο συνολικός πληθυσμός στους διακριτούς και αναγνωρίσιμους χώρους διαμονής ανέρχεται περίπου σε 12.000 εδραιωμένες οικογένειες ή 50.000 άτομα, καταγράφοντας αύξηση 8%-10%, συγκριτικά με την εκτίμηση του 1998, όπου οι Ρομά αριθμούσαν περίπου 43.000 άτομα.

Τα μεγάλα αστικά κέντρα και οι αγροτικές περιοχές, είναι οι περιοχές όπου εμφανίζονται οι μεγαλύτερες συγκεντρώσεις εδραιωμένου πληθυσμού Ρομά, καθώς παρουσιάζονται και οι περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης. Οι μεγαλύτερες πληθυσμιακές συγκεντρώσεις (πάνω από 1.000 οικογένειες) εμφανίζονται σε **τέσσερις (4) περιφέρειες** α)Ανατολική Μακεδονία – Θράκη, β)Θεσσαλία, γ)Δυτική Ελλάδα και δ) Κεντρική Μακεδονία. **Ειδικότερα:**

ΣΤΕΓΑΣΗ: Το στεγαστικό ζήτημα αποτελεί κύριο πρόβλημα, καθώς η μεγάλη πλειονότητα στεγάζεται σε καταλύματα πρόχειρης κατασκευής. Οι συνθήκες διαβίωσης αποτελούν εμπόδιο για την αξιοπρεπή διαβίωσή και την κοινωνική ένταξη των Ρομά. Υπολογίζεται ότι το 50% των Ρομά κατοικεί σε λυόμενα, παράγκες, καλύβια και γενικώς καταλύματα πρόχειρης κατασκευής, συνωστισμένοι, χωρίς τις βασικές τεχνικές και κοινωνικές υποδομές,

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ: Για τους περισσότερους Ρομά, βασική πηγή του εισοδήματός τους αποτελεί η εργασία τους, η οποία έχει εποχιακό χαρακτήρα και σε πολλές περιπτώσεις είναι αποκομμένη από την τυπική αγορά εργασίας είτε εντάσσεται σε μια άτυπη "παρά- αγορά". Σε γενικές γραμμές το εισόδημα των Ρομά είναι χαμηλό με αποτέλεσμα η συντριπτική πλειοψηφία των νοικοκυριών να έχει εισόδημα πολύ κάτω από το όριο της φτώχειας.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ Το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού (ειδικά σε μεγαλύτερες ηλικίες) εξακολουθεί να είναι αναλφάβητο, ενώ φαίνεται ότι η μη φοίτηση είναι ένα φαινόμενο που παρουσιάζει προοδευτική μείωση από γενιά σε γενιά. Παρά ταύτα η συμμετοχή τους στην εκπαίδευση δεν παρουσιάζεται επαρκής, με τους περισσότερους μαθητές, 12 ετών και άνω, να εγκαταλείπουν το σχολείο για να εργαστούν προκειμένου να συμπληρώσουν το εισόδημα της οικογένειάς τους.

ΥΓΕΙΑ Τα προβλήματα υγείας, όπως υψηλή νοσηρότητα, μικρό προσδόκιμο ζωής και υψηλά ποσοστά παιδικής θνησιμότητας, είναι άμεσα συνυφασμένα με το κοινωνικοοικονομικό προφίλ τους, τις συνθήκες διαβίωσης και εργασίας, καθώς και με το μορφωτικό τους γενικότερα επίπεδο.